

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a I. rendű, dr. Wágner László ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű, a III. rendű, az IV. rendű, a 230. Ügyvédi Iroda által képviselt V. rendű, a felszámoló által képviselt VI. rendű, dr. Wágner László ügyvéd által képviselt VII. rendű, a VIII. rendű, az IX. rendű, a X. rendű, a XI., rendű, az XII. rendű, az XIII. rendű, a XIV. rendű, az XV. rendű és az XVI. rendű felpereseknek dr. Cser Melinda jogtanácsos által képviselt I. rendű, a MEGAY Ügyvédi Iroda által képviselt II. rendű és a Mag Ügyvédi Iroda által képviselt III. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2007. január 29. napján kelt 11.G.20.504/2006/18. számú ítélete ellen a II., III., IV., VII., VIII., IX., X., XI., XII. és XIV. rendű felperesek által benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezéssel támadott - a perköltségre vonatkozó - rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az egyetemleges marasztalást mellőzve arra kötelezi a felpereseket, hogy az I. rendű alperesnek fizetendő 12.000.000,- (Tizenkettőmillió) Ft perköltséget egyenlő arányban, személyenként 750.000,- (Hétszázötvenezer) Ft összegben fizessék meg 15 napon belül;
a II. rendű alperesnek fizetendő perköltség összegét 19.200.000,- (Tizenkilencmillió-kettőszázezer) Ft-ról 16.000.000,- (Tizenhatmillió) Ft-ra leszállítja, melyet a felperesek személyenként 1.000.000,- (Egymillió) Ft összegben 15 napon belül a III. rendű alperes részére kötelesek megfizetni;
a felpereseket - leletezés terhe mellett - további illeték fizetésére kötelező rendelkezést mellőzi.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek 2003. március 14-én nyújtották be a keresetüket a Pest Megyei Bírósághoz, melyet az eljárás során többször pontosítottak, illetve módosítottak. Végleges kereseti kérelmüket a 2007. január 3. napján benyújtott 13. sorszámú beadványukban az alábbiak szerint terjesztették elő.

Kártérítés jogcímén, az őket ért vagyoni kár megtérítéseként kérték, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen az I. rendű felperes javára 82.466.981,- Ft, míg a II-XVI. rendű felperesek javára a beadványban részletezett arány szerint összesen további 1.091.205.240,- Ft megfizetésére.

Valamennyi felperes a fentiekén túl további, fejenként 10.000.000,- Ft nem vagyoni kár megtérítését is kérte az alperesektől.

Keresetükben a következő jogcímeket jelölték meg: Ptk. 75. § (1) és (2) bekezdése, 78. §-a, 81. § (1) és (2) bekezdése, 4. § (1) és (4) bekezdése, 5. § (1) és (2) bekezdése, és 200. § (2) bekezdése. A Ptk.-án alapuló jogcímeken felül még hivatkoztak az 1996. évi LVII. törvény (Tptv.) 2., 3., 4. és 5. §-aira, valamint 11. § (1) bekezdésére, (2) bekezdésének b), c), d), e) és f) pontjaira, valamint (3) bekezdésére, a 21. § a), b), c), g), h), i) és j) pontjaira.

Kártérítési igényüket másodlagosan, az elsődleges kereseti kérelem elutasítása esetén a Ptk. 6. §-ában foglaltakra alapították.

Harmadlagosan, szintén az előző kereseti kérelmeik elutasítása esetére elszámolási igényt előterjesztette azzal, hogy az az egyes felperesek által értékesített gépjárművek szervízszoolgáltatásai, alkatrész ellátása tekintetében áll fenn.

Végül hivatkoztak a Ptk. 312. § (2) bekezdésére, a szerződés lehetetlenné válása körében, arra, hogy a felek közötti szerződés ellehetetlenüléséért a II. rendű alperest károkozásért való felelősség terheli.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben való marasztalását kérték.

A II. rendű alperes a perköltsége megállapítását a csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján kérte, amely szerint az elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes képviselőjét ellátó Kovács Barborják és Társai Ügyvédi Irodát az 1.000.000.000,- Ft és járulékai iránti perben a per elsőfokú viteléért, figyelemmel a pertárgy értékre, 16.000.000,- Ft megbízási díj illeti meg.

A felperesek a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj eltúlzott voltára hivatkozással pervesztességük esetén annak mérséklését kérték.

Az elsőfokú bíróság a 2007. január 29. napján kelt 11.G.20.504/2006/18. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen az I. rendű alperesnek 12.000.000,- Ft, a II. rendű alperesnek pedig 19.200.000,- Ft perköltséget, továbbá rójanak le 15 napon belül - leletezés terhe mellett - külön-külön további 843.750,- Ft eljárási illetéket.

Döntését a perköltség vonatkozásában azzal indokolta, hogy a pervesztes felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az ügyvédi munkadíjból, illetve az illetékből álló perköltség megfizetésére. Az I. rendű alperes vonatkozásában az ügyvédi munkadíjat a 8/2002. (III. 30.) IM rendelet alapján mérlegeléssel állapította meg az ügy bonyolultságára, a tárgyalások számára és a több nagy terjedelmű részletes előkészítő irat elkészítésére, valamint a pertárgy értékre figyelemmel. Ugyanakkor a II. rendű alperes vonatkozásában a rendelet 3. §-a alapján a becsatolt ügyvédi megbízási szerződésben foglaltakat fogadta el, figyelemmel az I. rendű alperes vonatkozásában is értékelt körülményekre. A bíróság a megbízási szerződésben kikötött díjat nem tartotta eltúlzottnak.

Észlelte ugyanakkor, hogy összesen 900.000,- Ft eljárási illeték került lerovásra a keresetlevélen és arra figyelemmel, hogy a felperesek egyszerű pertársaságot alkotnak, követeléseik után külön-külön tartoznak leróni az eljárási illetéket. Erre tekintettel a 900.000,- Ft-ot közöttük egyenlő arányban megosztva a fennmaradó összeg tekintetében leletezés terhe mellett kötelezte a felpereseket az illeték lerovására.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a per érdemében és külön a perköltségre, ezen belül a pótlólagos illetékfizetésre vonatkozó rendelkezés ellen is az I. rendű felperes nyújtott be fellebbezést.

Az elsőfokú bíróság ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezése ellen a II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII. és XIV. rendű felperesek is fellebbezést nyújtottak be, amelyben elsődlegesen a fellebbezéssel támadott ítéleti rendelkezés vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak megváltoztatásával az egyetemleges perköltségben való marasztalás helyett a felperesek egyenlő arányú perköltségben való marasztalását kérték. Kérték továbbá a további illetékfizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezés mellőzését. A fentiekén túl a munkadíj összegét is eltúlzottnak találták. Elsősorban arra hivatkoztak, hogy költséget annak igazolása hiányában az alperesi jogi képviselők nem számolhatnak el. Álláspontja szerint az I. rendű alperes vonatkozásában a mérlegeléssel megállapított munkadíj eltúlzott, kérték figyelembe venni az e körben kialakult bírói gyakorlatot az általuk felhívott BH-ban közzétett jogesetekre alapítva. Hivatkoztak arra is, hogy az I. rendű alperes képviseletében a per kezdeti szakaszában jogtanácsos járt el és miután a jogtanácsostól az ügyvéd átvette a jogi ügyek intézését már kialakult az I. rendű alperes érdemi védekezése.

A II. rendű alperes vonatkozásában a kikötött 16.000.000,- Ft-os ügyvédi megbízási díj helyett 19.200.000,- Ft-ot ítélt meg az elsőfokú bíróság, amely sérti a Pp. 3. § (2) bekezdését. Elmulasztotta ezen felül az elsőfokú bíróság a 8/2002. (III. 30.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésében előírt ellenőrzési kötelezettségét is.

Mindkét alperes vonatkozásában hangsúlyozták, hogy a felpereseket egy ügyvédi iroda képviselte, az ország különböző pontjain székhellyel rendelkező felperesekkel való kapcsolat-tartás nyilvánvalóan többletmunkát és többletköltséget is okozott a felperesi képviselőnek, ami nem hasonlítható össze az egy-egy ügyfelet képviselő alperesi képviselők munkájával. Ezen túlmenően az alperesi jogi képviselők

tevékenységét egyszerűsítette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítvány nagy részét elutasította.

Az eljárási szabálysértésre alapított hatályon kívül helyezésre vonatkozó fellebbezési kérelmüket azzal indokolták, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében nem tért ki arra, hogy az ügyvédi munkadíjból álló perköltség tartalmazza-e az általános forgalmi adót. Ez pedig olyan súlyos eljárási szabálysértés, amely a másodfokú eljárásban nem orvosolható. Egyébként álláspontjuk szerint az ügyvédi megbízási szerződésben foglalt díjjal kapcsolatosan pedig az érvényesül, ha a díj fix összegben kerül meghatározásra, úgy ez a tétel magában foglalja az általános forgalmi adót is.

Nem indokolt a két alperesnek járó ügyvédi munkadíj közel 60 %-os különbsége sem. Téves és iratellenes az egyetemleges kötelezése a felpereseknek, hiszen maga az ítélet rögzíti, hogy egyszerű pertársaságot alkotnak, ez esetben viszont egyetemleges kötelezettségnek nincs helye, figyelemmel a Pp. 82. § (1) bekezdésére. Ezért az ítélet önellentmondásos is. A fizetendő perköltséget az elsőfokú bíróságnak a felperesek között egyenlő arányban kellett volna megosztania. Végül előadták, hogy függetlenül attól, hogy milyen pertársaságról van szó, a 900.000,- Ft-os illetékmaximumon felül további illeték megfizetésére a felperesek nem kötelezhetők, ezen túlmenően a letelezés feltételei sem állnak fenn, hiszen korábban az elsőfokú bíróság nem szőlította a felpereseket az illeték kiegészítésére.

Az V. rendű felperes új jogi képviselője 8. sorszám alatti beadványában fellebbezése további indokait adta elő azzal, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a perköltség vonatkozásában megalapozatlan és önellentmondásos, ugyanakkor az Itv. 42. § (2) bekezdés a) pontja értelmében az eljárási illeték összege legfeljebb 900.000,- Ft, amely összeget a felperesek a keresetlevelükön nem vitásan leróttak. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság téves IM rendeletre hivatkozott. Álláspontja szerint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletet kellett volna alkalmazni, mely 2003. szeptember 1-től hatályos. Ügyvédi munkadíját a II. fokú eljárásban mérlegeléssel kérte megállapítani.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében a perköltségre vonatkozó fellebbezési kérelem kapcsán hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint is a felperesek egyszerű pertársaságot alkotnak, az illeték megfizetésére is így kötelezte az elsőfokú bíróság őket, azonban a munkadíjak megfizetésénél eltért a Pp. 82. § (2) bekezdésében rögzített főszabálytól és egyetemleges kötelezést írt elő. A felperesek pertársasága egyszerű pertársaság, mert a követelések a II. rendű alperessel szemben ugyanabból a jogviszonyból, azaz a márkakereskedői szerződésből, valamint hasonló ténybeli, illetve jogi alapból, pl. biztatási kárigény eredtek. A per tárgya nem kívánta meg valamennyi felperes perben állását és nem is valamennyi márkakereskedő állt perben, ezért a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes pertársaság nem jöhet szóba. Lehetséges ezért, hogy a munkadíj megfizetésének egyetemleges kötelezettsége nem megfelelő döntés, ez azonban nem olyan súlyú eljárási hiba, amely ne lenne kijavítható a másodfokú eljárás során, és amely miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése lenne indokolt.

A perköltség összegszerűsége tekintetében előadta, hogy a per kezdetétől a jogtanácsossal együtt képviselte az I. rendű alperest az eljáró ügyvéd, amely kitűnik abból is, hogy együtt vettek részt a tárgyalásokon, de ettől függetlenül is a jogtanácsosi munkáért is jár díjazás. A munkadíj mint költség nem az ügyvéd, hanem a pernyertes fél számára lett megítélve. Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes által igényelt munkadíjat nem tartotta eltúlzottnak, azt 16.000.000,- Ft + áfa összegben elfogadta. Ehhez képest az I. rendű alperes részére megítélt 10.000.000,- Ft + áfa munkadíjat sem lehet eltúlzottnak tekinteni, különösen azért nem, mert a felperesek is elismerik, hogy az I. rendű alperesre mint működő cégre nagyobb teher jutott a védekezésben, ugyanakkor - az elsőfokú bírósággal egyetértve - az I. rendű alperes álláspontja szerint a megítélt munkadíj nem kirívó.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében érdemben az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint helyesen kötelezte az elsőfokú bíróság az egyszerű pertársaságot alkotó felpereseket külön-külön 900.000,-Ft eljárási illeték pótlólagos megfizetésére, azonban az ügyvédi munkadíj tekintetében a felperesek külön-külön előterjesztett kereseti követelése alapján kellett volna az ügyvédi díjat megállapítani, összesen 1.333.672.221,- Ft pertárgyérték figyelembe vételével, a 16 felperes vonatkozásában. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság által az alperesek részére megállapított ügyvédi munkadíj nem tekinthető eltúlzott mértékűnek a felperesek kereseti követeléséhez és pervesztéséhez viszonyítva. A II. rendű alperes által becsatolt megbízási szerződés alapján az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörében helyesen állapította meg a pervesztés felperesek által fizetendő munkadíj mértékét. Indokolatlan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem, egyrészt, mert amennyiben az elsőfokú bíróság ítélete téves a perköltség vonatkozásában, az orvosolható a másodfokú eljárás keretében, másrészt további bizonyítás lefolytatására nincs szükség.

A másodfokú bíróság a 2007. október 11. napján tartott tárgyaláson hozott III. sorszámú végzésével elutasítás terhe mellett felhívta az I. rendű felperest, hogy 3 napon belül csatoljon új jogi képviselő részére szóló meghatalmazást, egyidejűleg a több felperest képviselő dr. Wágner László ügyvédet arra hívta fel, hogy pontosítsa, hogy a fellebbezést mely felperesek nevében, melyik alperessel szemben, milyen tartalommal tartják fenn.

Dr. Wágner László jogi képviselő 15. sorszámú beadványában bejelentette, hogy a másodfokú eljárásban a II., III., IV., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XII. és XIV. rendű felperesek jogi képviseletét látja el, valamennyi fentebb felsorolt felperes az I. rendű alperes vonatkozásában fenntartja a perköltség megváltoztatására irányuló fellebbezését, míg a II. rendű alperes tekintetében a fellebbezést a IV., VI., VII., VIII., IX., X., XI. és XII. rendű felperes tartják fenn.

Fellebbezési pertárgy értéként különböző jogcímenek mindösszesen 11.281.250,- Ft-ot jelölte meg.

Az alperesek részére megállapítandó ügyvédi munkadíj tekintetében kérte, hogy a másodfokú bíróság értékelje azt is, hogy az alpereseknek bizonyítási

kötelezettségük az elsőfokú eljárás során nem volt. Az elsőfokú bíróság úgy a jogalap, mint a kár összegének vizsgálata tekintetében mellőzte az alperesi védekezés bizonyítékokkal történő alátámasztását, nem adott helyt az ügy elbírálása tekintetében igen fontos külföldi okiratok beszerzésére és csatolására irányuló felperesi indítványoknak. Ugyanakkor az I. és a II. rendű alperes között az elvégzett munka mennyisége és színvonala differenciált munkadíj megállapítását indokolja. Változatlanul a felperesek egyetemleges marasztalásának mellőzését és a felperesek között a perköltség egyenlő arányban történő megosztását kérte arra hivatkozással, hogy a felperesek között a perindítást megelőző ügyvédi tényvázlat felvételekor ilyen tartalmú megállapodás született. A megállapodást utóbb a másodfokú tárgyaláson csatolta.

Az I. rendű felperes a másodfokú bíróság felhívása ellenére új jogi képviselő részére nem adott meghatalmazást, ezért a Fővárosi Ítéltábla a 2007. november 13. napján kelt 16. sorszámú végzésével az I. rendű felperes fellebbezését hivatalból elutasította. A végzés 2008. február 11. napján jogerőre emelkedett.

Ezt követően a **Sz.** Korlátolt Felelősségű Társaság jogi képviselője bejelentette, hogy a II. rendű alperes 2007. október 31-én a felperesekkel szemben fennálló perköltség követelését a **Sz.** Kft.-re engedményezte, amely társaság a peres eljárásban a II. rendű alperes jogutódaként perbe kíván lépni. Kérte a II. rendű alperes peres eljárásból való elbocsátását.

A peres felek nyilatkozatait követően a Fővárosi Ítéltábla a 2008. április 3. napján kelt 24. sorszámú végzésében megállapította, hogy a **Sz.** Kft. III. rendű alperesként a perbe belépett. Határozata indokolásában rögzítette, hogy az ellenfél hozzájárulásának hiányában a II. rendű alperest a perből nem bocsátotta el.

A másodfokú eljárás tartama alatt a VI. rendű VI. rendű felperes neve 2008. február 8. napjától felszámolás alá került és a jogi képviselő kérte, hogy a másodfokú bíróság hívja fel a felszámolót a fellebbezése fenntartásával és a jogi képviselő meghatalmazásával kapcsolatban.

A másodfokú bíróság 25. sorszámú végzésére - amelyben a fellebbezés hivatalból történő elutasítása mellett arra hívta fel a felszámolót, hogy meghatalmazott jogi képviselő útján nyilatkozzon, hogy a fellebbezését fenntartja-e - a felszámoló nyilatkozatot nem tett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a 2008. május 15. napján kelt 30. sorszámú végzésével a VI. rendű felperes fellebbezését hivatalból elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek keretei között bírálta felül. Ennek megfelelően a másodfokú eljárás tárgyát kizárólag a perköltségre vonatkozó rendelkezések képezték.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a fellebbezések részben alaposak.

A másodfokú bíróságnak a fellebbezések folytán elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperesek a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes

vagy az 51. § b) vagy c) pontjában foglaltaknak megfelelő egyszerű pertársaságot alkotnak-e.

Egyetértett azzal a fellebbezési érveléssel, - melyet az alperesek sem vitattak, és ahogyan az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának utolsó bekezdésében maga is megállapította - hogy a felperesek egyszerű pertársaságot alkotnak.

A kereseti kérelmükben megfogalmazott követeléseik ugyanabból a jogviszonyból, illetve hasonló ténybeli és jogi alapból erednek és ugyanannak a bíróságnak az illetékessége állapítható meg mindegyik alperessel szemben.

A Pp. 52. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az 51. § a) pontja alá eső pertársaság esetében mindegyik pertárs perbeli cselekményei - az egyezséget, az elismerést és a jogról való lemondást kivéve - arra a pertársra is kihatnak, aki valamely határidőt, határnapot vagy cselekményt elmulasztott, feltéve, hogy mulasztását utóbb nem pótolja.

Az 53. § (1) bekezdése szerint az 51.§ b) vagy c) pontja alá eső pertársaság esetében egyik pertárs cselekménye vagy mulasztása sem szolgálhat a többi pertárs előnyére vagy hátrányára.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a II., III., IV., VII., VIII., IX., X., XI.,XII. és XIV. rendű felperesek fellebbezése a Pp. 52. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával mégis kihat valamennyi felperesre (fellebbezést be nem nyújtó, illetve azon felperesekre is, akiknek a fellebbezését a bíróság hivatalból elutasította), mivel az elsőfokú bíróság a felperesek egyetemleges marasztalásáról rendelkezett a perköltség tekintetében, így a fellebbezési jogukkal élő, joghatályos fellebbezést előterjesztő felperesek fellebbezési kérelme valamennyi felperes tekintetében csak egységesen bírálható el.

A Pp. 82. § (1) bekezdése szerint az 51. § a) pontja alá eső pertársakat a perköltség megfizetésére egyetemlegesen kell kötelezni.

A (2) bekezdés értelmében egyéb pertársakat egyenlő arányban kell a perköltség megfizetésére kötelezni, a pertársak perbeli érdekeltsége között fennálló jelentékenyebb eltérés esetében azonban a perköltséget az érdekeltség arányában meg kell osztani.

A fent hivatkozott törvényhely alapján a felperesek egyetemleges marasztalása a perköltségben nem volt megalapozott. A felperesek között a költségek egymás közt egyenlő arányban való megosztása tárgyában megállapodás született, amelyet a felperesek jogi képviselője a másodfokú tárgyaláson igazolt. Ezért az alpereseknek az ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú költségét a Pp. 82. § (2) bekezdése alapján a felperesek egyenlő arányban kötelesek megfizetni.

A felperesek a marasztalásuk egyetemlegességén túl az elsőfokú bíróság által az alperesek részére megítélt ügyvédi munkadíj - álláspontjuk szerint - eltúlzott mértékét is sérelmezték.

E körben a Fővárosi Ítéltábla csak a II. rendű alperes vonatkozásában találta a fellebbezést kisebb részben alaposnak.

A II. rendű alperes ügyvédi megbízási szerződést csatolt, amelyben az elsőfokú eljárásra 16.000.000,- Ft megbízási díjban állapodtak meg a felek. Az elsőfokú bíróság - bár ítélete indokolásában erre külön nem tért ki, de a megítélt összeg nagyságából egyértelműen következik - a kikötött munkadíjat nettó összegnek tekintette és annak megfizetésére 20 % áfá-val növelten kötelezte a felpereseket.

Helytállóan hivatkoztak a felperesek a fellebbezésükben arra, hogy az általánosan kialakult adóhatósági gyakorlat szerint, amennyiben a felek szerződése nem tartalmaz konkrét utalást arra nézve, hogy az általuk meghatározott ellenszolgáltatás az általános forgalmi adót nem tartalmazza, az ellenszolgáltatást úgy kell tekinteni, mint amely már tartalmazza az adófizetési kötelezettség teljesítéséhez szükséges fedezetet. Ilyen esetben az adó összegét az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény 44. § (2) bekezdésében meghatározott százaléktételek alapján, „felülről” kell meghatározni.

Ezért a II. rendű alperes részére a megbízási szerződésben meghatározott, a fentiek szerint bruttó összegnek tekintendő munkadíjat meghaladó perköltség jogszerűen nem ítélt meg.

A fentieken túl a másodfokú bíróság nem osztotta azt a felperesi érvelést, hogy az elsőfokú bíróság a perköltséget megalapozatlanul magas összegben állapította meg.

A kereset benyújtásának időpontjára tekintettel alkalmazandó 8/2002. (III. 30.) IM rendelet 3. §-a szerint a pernyertes fél indítványozhatja, hogy részére a bíróság az eljárásbeli képviselettel felmerült költség címén állapítsa meg a fél és képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, valamint a fél által képviselője részére költségtérítésként kifizetett, az eljárásban felmerült indokolt készkiadások együttes összegét. Ha a bíróság a meghatározott ügyvédi munkadíjat eltúlzottnak tartja, a képviselet ellátásával felmerült költség összegének megállapítása során az ügyvédi munkadíj perköltségként érvényesíteni kívánt összegét az általa indokoltnak tartott mértékre leszállíthatja.

Az IM rendelet egyebekben az ügyvédi munkadíj mértéke vonatkozásában - szemben a 2003. szeptember 1. napját követően indult ügyekben alkalmazandó 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet előírásaival - eligazítást nem tartalmaz.

A kialakult és állandó bírói gyakorlat szerint a perköltség összege megállapításánál elsődlegesen a pertárgy értékét kell irányadónak tekinteni. Ahogyan azt a Legfelsőbb Bíróság a BH 1996/321. számú eseti döntésében kifejtette a magasabb perérték általában az ügy nagyobb jelentőségére utal, amely az igényérvényesítés során rendszerint az ügyvéd nagyobb felelősségével párosul. Ezt pedig a részére megállapítandó munkadíjban is értékelni kell.

Jelen esetben a felperesek együttes követelése az 1.000.000.000,- Ft-ot meghaladta a két alperessel szemben, ami kiemelkedően nagy pertárgyértékű ügynek tekintendő.

A felperesek a fellebbezésükben korrekciós tényezőként kérték figyelembe venni a ténylegesen elvégzett ügyvédi munkát az alperesek oldalán, figyelemmel a két alperes érdemi védekezésében megmutatkozó különbségekre is.

Megállapította a másodfokú bíróság, hogy jelen ügy a magas pertárgyérték mellett jogi megítélését tekintve is bonyolultnak minősült. A felperesek vagylagosan előterjesztett elsődleges, másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmükben a Ptk. és a Tpvt. több paragrafusát is megjelölték keresetük jogcímeiként. A 2003. március 14-én indult ügyben a bíróság több tárgyalást is tartott, nagyszámú tanút hallgatott ki. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte az alperesi magas színvonalú, több, nagy terjedelmű előkészítő irat benyújtásával kifejtett ügyvédi tevékenységet. A bizonyítási kötelezettség valóban a felpereseket terhelte, azonban az általuk a több nagyterjedelmű előkészítő iratban előadottakra és a becsatolt okiratokra, tanúvallomásokra, egyéb bizonyításra az alperesek a részletes védekezésüket előterjesztették. Mindezeket figyelembe véve a végleges kereseti kérelemben megjelölt, összesen 1.336.672.221,-Ft-os felperesi követelés alapján az I. rendű alperes tekintetében annak 0,008 %-át, a II. rendű alperes esetében 0,012 %-át kitevő ügyvédi munkadíj eltúlzott mértékűnek nem tekinthető.

Figyelemmel arra, hogy a I. rendű alperes az elsőfokú bíróság által részére megítélt perköltség összege tekintetében nem terjesztett elő fellebbezést, a másodfokú bíróság a felperesek fellebbezése alapján nem látta a perköltség összegére kiható módon értékelhetőnek a felperesek által az I. rendű alperes javára szóló, magasabb színvonalúnak tekintett ügyvédi tevékenységet.

Az I. rendű alperes ügyvédi megbízási szerződést nem csatolt, a II. rendű alperes által benyújtott megbízási szerződésben meghatározott ügyvédi munkadíj felülbírálatára pedig az elsőfokú bíróság - helyesen - nem látott alapot az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján, ezért a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget a megállapított ügyvédi munkadíjak leszállítására.

Helytállóan hivatkoztak viszont a felperesek a fellebbezésükben arra, hogy megalapozatlanul kötelezte az elsőfokú bíróság ítéletében a felpereseket leletezés terhével a keresetlevélben lerótt 900.000,- Ft fellebbezési eljárási illetéken felül további illetékfizetésre.

A Pp. 24. § (1) bekezdése szerint a pertárgy értékének a megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó. Az Itv. 39. §-a alapján a polgári eljárásokban az illeték alapja főszabályként az eljárás tárgyának az eljárás megindításakor fennálló értéke.

A felperesek más-más összegű kártérítési igényt terjesztettek elő, melyet ugyanabban a keresetben érvényesítettek az alperesekkel szemben. Ilyen esetben alkalmazni kell a Pp. 25. §-ának (3) bekezdését, valamint az Itv. 40. §-ának (1) bekezdését, azaz valamennyi felperes követelését össze kell adni, együttesen kell értékelni a pertárgyérték meghatározása során. Az így megállapított illetékalap után kell kiszámítani az illeték 6 %-os összegét figyelemmel arra a maximális összegre, amelyet az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja meghatároz (ugyanaz vonatkozik fellebbezés esetén a fellebbezési értékre is az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint). Az érték-egybefoglalás (együttes érték számítás) szempontjából nincs jelentősége arra, hogy a felperesek kényszerű vagy egyszerű pertársaságban állnak-e egymással. Jelen esetben - ahogy azt a másodfokú bíróság már fentebb kifejtette - a felperesek között létrejött pertársaság nem a Pp. 51. § a) pontja szerinti egységes, hanem egyszerű pertársaság. Esetükben ezért az osztott perköltségviseléshez hasonlóan

az illeték lerovása tekintetében az Itv. 38. § (2) bekezdésének megfelelően az érdekelttség arányában történő (jelen esetben a felperesek megállapodása szerinti egyenlő arányú) illetékfizetés szabálya érvényesül.

Hasonlóan foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság a Gfv.IX.30.372/2006/10. számú felülvizsgálati határozatában is.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott, perköltségre vonatkozó rendelkezéseit a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A felperesek fellebbezése részben volt eredményes, ezért a Pp. 259. §-a szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel arra, hogy a pernyertesség és pervesztesség aránya között számottevő különbség nem volt - a másodfokú bíróság akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a másodfokú eljárás során felmerült költségét.

Budapest, 2008. év június hó 12. napján

álinkásné dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő